Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta paplašinātā sastāvā)

2016. gada 15. septembrī*

Kopējā ārpolitika un drošības politika — Ierobežojoši pasākumi saistībā ar situāciju Ukrainā — Līdzekļu iesaldēšana — To personu, vienību un struktūru saraksts, kam piemēro līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšanu — Prasītāja vārda iekļaušana — Tiesības uz aizstāvību — Pienākums norādīt pamatojumu — Juridiskais pamats — Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā — Iekļaušanas sarakstā kritēriju neievērošana — Acīmredzama kļūda vērtējumā — Tiesības uz īpašumu — Tiesības uz reputācijas aizsardzību

Lieta T-340/14

Andriy Klyuyev , ar dzīvesvietu Doņeckā (Ukraina), ko pārstāv *B. Kennelly*, *J. Pobjoy*, *barristers*, *R. Gherson* un *T. Garner*, *solicitors*,

prasītājs,

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *Á. de Elera-San Miguel Hurtado* un *J.-P. Hix*, pārstāvji,

atbildētāja,

kuru atbalsta

Eiropas Komisija, ko pārstāv *D. Gauci* un *T. Scharf*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību, kura celta uz LESD 263. panta pamata un kurā lūgts, pirmkārt, atcelt Padomes 2014. gada 5. marta Lēmumu 2014/119/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā (OV 2014, L 66, 26. lpp.), un Padomes 2014. gada 5. marta Regulu (ES) Nr. 208/2014 par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā (OV 2014, L 66, 1. lpp.), un, otrkārt, atcelt Padomes 2015. gada 5. marta Lēmumu (KĀDP) 2015/364, ar kuru groza Lēmumu 2014/119 (OV 2015, L 62, 25. lpp.), un Padomes 2015. gada 5. marta Īstenošanas regulu (ES) Nr. 2015/357, ar kuru īsteno Regulu (ES) Nr. 208/2014 (OV 2015, L 62, 1. lpp.), ciktāl prasītāja vārds ir ticis iekļauts vai atstāts to personu, vienību un struktūru sarakstā, kurām tiek piemēroti šie ierobežojošie pasākumi, un, pakārtoti, par prasību atzīt Lēmuma 2014/119 1. panta 1. punkta, kas grozīts ar Padomes 2015. gada 29. janvāra Lēmumu (KĀDP) 2015/143 (OV 2015, L 24, 16. lpp.), kā arī Regulas Nr. 208/2014, 3. panta 1. punkta, kas grozīts ar Padomes 2015. gada 29. janvāra Regulu (ES) 2015/138 (OV 2015, L 24, 1. lpp.), nepiemērojamību prasītājam.

* Tiesvedības valoda – angļu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (devītā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs G. Berardis [*G. Berardis*] (referents), tiesneši O. Cūcs [*O. Czúcz*], I. Pelikānova [*I. Pelikánová*], A. Popesku [*A. Popescu*] un E. Butidžidžs [*E. Buttigieg*],

sekretāre Dž. Predoncāni [*G. Predonzani*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 27. aprīļa tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Prasītājs *Andriy Klyuyev* ir bijušais Ukrainas prezidenta administrācijas vadītājs.

2 Šī lieta attiecas uz ierobežojošajiem pasākumiem, kas ir noteikti saistībā ar situāciju Ukrainā pēc Kijevas (Ukraina) Neatkarības laukumā notiekošo demonstrāciju apspiešanas 2014. gada februārī.

3 2014. gada 5. martā Eiropas Savienības Padome, pamatojoties uz LES 29. pantu, pieņēma Lēmumu 2014/119/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā (OV 2014, L 66, 26. lpp.). Tajā pašā dienā Padome, pamatojoties uz LESD 215. panta 2. punktu, pieņēma Regulu (ES) Nr. 208/2014 par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā (OV 2014, L 66, 1. lpp.).

4 Lēmuma 2014/119 preambulas 2. apsvērumā ir paredzēts:

“Padome 2014. gada 3. martā vienojās koncentrēt ierobežojošos pasākumus uz līdzekļu iesaldēšanu un atgūšanu personām, kas identificētas kā atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, un personām, kas atbildīgas par cilvēktiesību pārkāpumiem, lai nostiprinātu un atbalstītu tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu Ukrainā.”

5 Lēmuma 2014/119 1. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas ir pielikumā uzskaitīto personu, kuras ir identificētas kā atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, un personu, kas ir atbildīgas par cilvēktiesību pārkāpumiem Ukrainā, īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē, un ar minētajām personām saistītu fizisku vai juridisku personu, vienību vai struktūru īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.

2. Pielikumā uzskaitītajām fiziskajām vai juridiskajām personām, vienībām vai struktūrām netiek tieši vai netieši darīti pieejami nekādi līdzekļi vai saimnieciskie resursi.”

6 Šīs līdzekļu iesaldēšanas nosacījumi ir noteikti turpmākajos šā paša panta punktos.

7 Saskaņā ar Lēmumu 2014/119 Regulā Nr. 208/2014 ir prasīts noteikt attiecīgos līdzekļu iesaldēšanas pasākumus un ir paredzēti līdzekļu iesaldēšanas nosacījumi, kuri būtībā ir tādi paši kā minētajā lēmumā.

8 To personu vārdi, uz kurām attiecas Lēmums 2014/119 un Regula Nr. 208/2014 (turpmāk tekstā kopā – "2014. gada marta akti"), ir atrodami identiskā sarakstā, kas ir iekļauts Lēmuma 2014/119 pielikumā un Regulas Nr. 208/2014 I pielikumā (turpmāk tekstā – "saraksts"), tostarp norādot viņu iekļaušanas pamatojumu.

9 Prasītāja vārds sarakstā bija iekļauts ar identificējošo informāciju "bijušais Ukrainas prezidenta administrācijas vadītājs" un šādu pamatojumu:

"Persona, pret kuru vērsts kriminālprocess Ukrainā, lai izmeklētu noziedzīgus nodarījumus saistībā ar Ukrainas valsts līdzekļu piesavināšanos un to nelikumīgu pārvietošanu ārpus Ukrainas."

10 2014. gada 6. martā Padome *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicēja Paziņojumu to personu ievērībai, kurām piemēro ierobežojošos pasākumus, kas paredzēti 2014. gada marta aktos (OV 2014, C 66, 1. lpp.). Saskaņā ar šo paziņojumu "attiecīgās personas, pievienojot apliecinājuma dokumentus, var iesniegt Padomei lūgumu pārskatīt lēmumu par viņu iekļaušanu [..] sarakstos [..]".

11 Sarakstē, kas norisinājās 2014. gadā, prasītājs apstrīdēja viņa vārda iekļaušanas sarakstā pamatotību un lūdza Padomei veikt pārskatīšanu. Viņš turklāt lūdza piekļuvi informācijai un pierādījumiem, ar ko ir pamatota šī iekļaušana sarakstā.

12 Padome atbildēja uz prasītāja iesniegto pārskatīšanas lūgumu. Tā apgalvoja, ka, tās ieskatā, pret prasītāju noteiktie ierobežojošie pasākumi joprojām ir attaisnoti 2014. gada marta aktu pamatojumā norādīto iemeslu dēļ. Attiecībā uz prasītāja lūgumu par piekļuvi lietas materiāliem Padome viņam nosūtīja vairākus dokumentus no viņa lietas materiāliem, kuru skaitā bija Ukrainas iestāžu dokumenti, kas datēti ar 2014. gada 3. martu (turpmāk tekstā – "2014. gada 3. marta vēstule"), 2014. gada 8. jūliju un 2014. gada 10. oktobri (turpmāk tekstā – "2014. gada 10. oktobra vēstule").

13 2015. gada 29. janvārī Padome pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2015/143, ar ko groza Lēmumu 2014/119 (OV 2015, L 24, 16. lpp.), un Īstenošanas regulu (ES) 2015/138, ar ko groza Regulu Nr. 208/2014 (OV 2015, L 24, 1. lpp.) (turpmāk tekstā kopā – "2015. gada janvāra akti").

14 Ar Lēmumu 2015/143 no 2015. gada 31. janvāra tika precizēti kritēriji to personu iekļaušanai sarakstā, uz kurām attiecas līdzekļu iesaldēšana. Konkrēti, Lēmuma 2014/119 1. panta 1. punkts tika aizstāts ar šādu tekstu:

"1. Tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas ir pielikumā uzskaitīto personu, kuras ir identificētas kā tādas, kas ir atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, un personu, kas ir atbildīgas par cilvēktiesību pārkāpumiem Ukrainā, īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē, un ar minētajām personām saistītu fizisku vai juridisku personu, vienību vai struktūru īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.

Šajā lēmumā personas, kas ir identificētas kā tādas, kas ir atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, ietver arī tādas personas, saistībā ar kurām Ukrainas iestādes veic izmeklēšanu:

a) par Ukrainas publisko līdzekļu vai aktīvu nelikumīgu piesavināšanos vai par līdzdalību tādā darbībā; vai

b) par amatpersonas dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, lai panāktu nepamatotas priekšrocības sev vai trešai personai, tādējādi radot zaudējumus Ukrainas publiskajiem līdzekļiem vai aktīviem, vai par līdzdalību tādā darbībā."

15 Ar Regulu 2015/138 Regula Nr. 208/2014 tika grozīta atbilstoši Lēmumam 2015/143.

16 Padome 2015. gada 2. februāra vēstulē informēja prasītāju par savu nodomu atstāt spēkā ierobežojošos pasākumus attiecībā pret viņu un nosūtīja viņam Ukrainas iestāžu 2014. gada 30. decembra dokumentu (turpmāk tekstā – "2014. gada 30. decembra vēstule"), viņu informējot par iespēju sniegt savus apsvērumus. Ar 2015. gada 17. februāra vēstuli prasītājs aicināja Padomi pārskatīt savu nostāju un sniegt viņam citu iespējamu informāciju, kas attaisnotu Padomes nostāju.

17 2015. gada 5. martā Padome pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2015/364, ar kuru groza Lēmumu 2014/119 (OV 2015, L 62, 25. lpp.), un Īstenošanas regulu (ES) 2015/357, ar kuru īsteno Regulu Nr. 208/2014 (OV 2015, L 62, 1. lpp.) (turpmāk tekstā kopā – "2015. gada marta akti").

18 Ar Lēmumu 2015/364 tika grozīts Lēmuma 2014/119 5. pants, pagarinot pret prasītāju noteiktos ierobežojošos pasākumus līdz 2016. gada 6. martam. Rezultātā ar Lēmumu 2015/364 un Īstenošanas regulu 2015/357 tika aizstāts saraksts.

19 Pēc šiem grozījumiem prasītāja vārds sarakstā tika atstāts ar identificējošo informāciju "bijušais Ukrainas prezidenta administrācijas vadītājs" un šādu pamatojumu:

"Persona, pret kuru Ukrainas iestādes veic kriminālprocesu par valsts līdzekļu vai aktīvu nelikumīgu piesavināšanos un par darbībām, kas saistītas ar amatpersonas dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, cenšoties panākt nepamatotas priekšrocības sev vai trešai personai, tādējādi radot zaudējumus Ukrainas valsts budžetam vai aktīviem."

20 Lēmums 2014/119 un Regula Nr. 208/2014 pēdējo reizi tika grozīti attiecīgi ar Padomes 2016. gada 4. marta Lēmumu (KĀDP) 2016/318, ar ko groza Lēmumu 2014/119 (OV 2016, L 60, 76. lpp.), un ar Padomes 2016. gada 4. marta Īstenošanas regulu (ES) 2016/311, ar ko īsteno Regulu Nr. 208/2014 (OV 2016, L 60, 1. lpp.).

21 Ar Lēmumu 2016/318 tika grozīts Lēmuma 2014/119 5. pants, pagarinot pret prasītāju noteiktos ierobežojošos pasākumus līdz 2017. gada 6. martam.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

22 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 15. maijā, prasītājs cēla šo prasību.

23 2014. gada 12. augustā Padome iesniedza iebildumu rakstu. Tajā pašā dienā tā iesniedza pieteikumu par konfidencialitātes ievērošanu, kura mērķis bija panākt, lai noteikta pielikuma saturs netiktu citēts ar šo lietu saistītajos dokumentos, kas ir pieejami sabiedrībai.

24 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 18. septembrī, Eiropas Komisija lūdza atļauju iestāties šajā lietā Padomes prasījumu atbalstam. Ar 2014. gada 6. novembra rīkojumu Vispārējās tiesas devītās palātas priekšsēdētājs atļāva šo iestāšanos lietā. Ar dokumentu, kas iesniegts 2014. gada 17. decembrī, Komisija atteicās no iestāšanās raksta iesniegšanas.

25 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 30. septembrī, Ukraina lūdza atļauju iestāties šajā lietā Padomes prasījumu atbalstam. Ar 2014. gada 24. decembrī Vispārējās tiesas kancelejā iesniegto vēstuli Ukraina paziņoja Vispārējai tiesai, ka tā atsakās no iestāšanās lietā. Ar 2015. gada 11. marta rīkojumu Vispārējās tiesas devītās palātas priekšsēdētājs paziņoja par Ukrainas kā personas, kas iestājusies lietā, izslēgšanu no tiesvedības.

26 2014. gada 31. oktobrī prasītājs un 2014. gada 18. decembrī Padome iesniedza attiecīgi repliku un atbildi uz repliku. Tajā pašā dienā Padome iesniedza pieteikumu par konfidencialitātes ievērošanu, kura mērķis bija panākt, lai noteikta pielikuma saturs netiktu citēts ar šo lietu saistītajos dokumentos, kas ir pieejami sabiedrībai.

27 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 15. maijā, prasītājs grozīja savus prasījumus, lūdzot atcelt arī Lēmumu 2015/364 un Īstenošanas regulu 2015/357, ciktāl šie tiesību akti attiecas uz viņu. Padome savus apsvērumus iesniedza noteiktajā termiņā. 2015. gada 14. septembrī tā iesniedza arī pieteikumu par konfidencialitātes ievērošanu, kura mērķis bija panākt, lai noteiktu pielikumu saturs netiktu citēts ar šo lietu saistītajos dokumentos, kas ir pieejami sabiedrībai.

28 Pēc devītās palātas priekšlikuma Vispārējā tiesa atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 28. pantam nolēma nodot lietu paplašinātam iztiesāšanas sastāvam.

29 Pēc tiesneša referenta ierosinājuma Vispārējā tiesa (devītā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma sākt tiesvedības mutvārdu daļu.

30 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem tika uzklausīti 2016. gada 27. aprīļa tiesas sēdē.

31 Prasītāja prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt, pirmkārt, Lēmumu 2014/119 un Regulu Nr. 208/2014 un, otrkārt, Lēmumu 2015/364 un Īstenošanas regulu 2015/357, ciktāl šie akti uz viņu attiecas;

— pakārtoti, atzīt Lēmuma 2014/119 1. panta 1. punkta, kas grozīts ar Lēmumu 2015/143, kā arī Regulas Nr. 208/2014 3. panta 1. punkta, kas grozīts ar Regulu 2015/138, nepiemērojamību viņam;

— piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

32 Padomes, ko atbalsta Komisija, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— pakārtoti, gadījumā, ja 2014. gada marta akti tiktu daļēji atcelti, noteikt, ka Lēmuma 2014/119 sekas attiecībā uz prasītāju paliek spēkā, līdz stājas spēkā Regulas Nr. 208/2014 daļējā atcelšana, un gadījumā, ja tiktu daļēji atcelti 2015. gada marta akti, noteikt, ka Lēmuma 2014/119 grozītās redakcijas sekas attiecībā uz prasītāju paliek spēkā, līdz stājas spēkā Regulas Nr. 208/2014, kas grozīta ar Īstenošanas regulu 2015/357, daļējā atcelšana;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par prasījumiem atcelt 2014. gada marta aktus to sākotnējā formulējumā, ciktāl tie attiecas uz prasītāju

33 Lai pamatotu savus prasījumus, kas ir vērsti uz 2014. gada marta aktu atcelšanu to sākotnējā formulējumā, prasītājs izvirza sešus pamatus. Pirmais pamats attiecas uz juridiskā pamata neesamību. Otrais pamats attiecas uz tiesību uz aizstāvību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā

pārkāpumu. Trešais pamats attiecas uz pamatojuma nesniegšanu. Ceturtais pamats attiecas uz tiesību uz īpašumu un tiesību uz reputācijas aizsardzību pārkāpumu. Piektais pamats attiecas uz kļūdu faktos un acīmredzamu kļūdu vērtējumā. Sestais pamats attiecas uz pierādījumu neesamību.

34 Ar piekto un sesto pamatu, kuri ir jāizvērtē vispirms, prasītājs būtībā apgalvo, ka lēmums uz viņu attiecināt ierobežojošus pasākumus nav ticis pieņemts, balstoties uz pietiekami drošiem faktiem, un ka Padome tādējādi ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

35 Padome apgalvo, ka 2014. gada 3. marta vēstulē ir norādīts, ka notiek izmeklēšana par prasītāja piedalīšanos būtiska apmēra publisko līdzekļu piesavināšanās darbībās un šo līdzekļu vēlāku pārvietošanu ārpus Ukrainas teritorijas – tas atbilst 2014. gada marta aktos atrodamajam pamatojumam. Turklāt 2014. gada 8. jūlija dokumentā (skat. šā sprieduma 12. punktu) esot apstiprināts, ka Ukrainā ir uzsākta pirmstiesas izmeklēšana attiecībā uz prasītāju, kurš tiek turēts aizdomās tostarp par publisko līdzekļu piesavināšanos būtiskā apmērā.

36 Jāatgādina, ka, lai gan Padomei ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz vispārējiem kritērijiem, kuri ir jāņem vērā, nosakot ierobežojošus pasākumus, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā garantētā pārbaudes tiesā efektivitāte nozīmē, ka, pārbaudot, vai iemesli, kuri ir pamatā lēmumam par konkrētas personas vārda iekļaušanu vai atstāšanu to personu sarakstā, kurām piemērojami ierobežojoši pasākumi, ir tiesiski, Eiropas Savienības tiesai ir jāpārliecinās, ka šis lēmums, kam attiecībā uz šo personu ir individuāla piemērojamība, ir balstīts uz pietiekami drošiem faktiem. Tas nozīmē, ka ir jāpārbauda pamatojuma izklāstā norādītie fakti, kas ir minētā lēmuma pamatā, tādēļ pārbaudē tiesā ir jāizvērtē ne tikai norādīto apsvērumu abstrakta ticamība, bet arī tas, vai šie apsvērumi – vai vismaz viens no tiem, kurš tiek uzskatīts par pašu par sevi pietiekamu šā paša lēmuma pamatošanai, – ir pietiekami precīzi un konkrēti pamatoti (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 21. aprīlis, *Anbouba* /Padome, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 41. un 45. punkts un tajos minētā judikatūra).

37 Šajā lietā Lēmuma 2014/119 1. panta 1. punktā izklāstītajā kritērijā ir paredzēts, ka ierobežojoši pasākumi tiek noteikti attiecībā uz personām, kas ir identificētas kā atbildīgas par valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos. Turklāt no minētā lēmuma preambulas 2. apsvēruma izriet, ka Padome ir noteikusi šos pasākumus, "lai nostiprinātu un atbalstītu tiesiskumu [..] Ukrainā".

38 Prasītāja vārds sarakstā tika iekļauts, pamatojoties uz to, ka viņš ir "persona, pret kuru vērsts kriminālprocess Ukrainā, lai izmeklētu noziedzīgus nodarījumus saistībā ar Ukrainas valsts līdzekļu piesavināšanos un to nelikumīgu pārvietošanu ārpus Ukrainas".

39 Prasītāja iekļaušanas sarakstā pamatojumam Padome atsaucas uz 2014. gada 3. marta vēstuli. Šīs vēstules pirmajā daļā ir precizēts, ka "Ukrainas tiesībaizsardzības iestādes" ir uzsākušas noteiktu skaitu kriminālprocesu, lai izmeklētu agrāko augsta līmeņa amatpersonu, kuru skaitā ir prasītājs, izdarītas noziedzīgas darbības. Vēstulē turpmāk vispārīgā veidā ir minēts, ka attiecīgā izmeklēšana "ir ļāvusi pierādīt valsts līdzekļu piesavināšanos lielā apmērā un vēlāku šo līdzekļu prettiesisku pārvietošanu ārpus Ukrainas".

40 Netiek apstrīdēts, ka tikai uz šā pamata vien prasītājs tika identificēts "kā atbildīg[s] par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos" Lēmuma 2014/119 1. panta 1. punkta izpratnē. Proti, no Padomes šajā instancē iesniegtajiem pierādījumiem 2014. gada 3. marta vēstule ir vienīgā, kura ir vecāka par 2014. gada marta aktiem, un tādējādi minēto aktu tiesiskums ir jāizvērtē, ņemot vērā šo vienīgo pierādījumu.

41 Ir uzskatāms, ka, lai gan to ir nosūtījusi augsta trešās valsts tiesu iestāde, minētajā vēstulē ir ietverts vienīgi vispārīgs un nekonkrēts apgalvojums, saskaņā ar kuru prasītāja vārds līdzās citām bijušajām augsta līmeņa amatpersonām, tiek saistīts ar izmeklēšanu, kurā būtībā esot konstatēta šo personu līdzdalība valsts līdzekļu piesavināšanās nodarījumos. Vēstulē nav sniegtas nekāda veida norādes par to faktu pierādīšanu, kuri tika pārbaudīti Ukrainas iestāžu veiktajā izmeklēšanā, vēl jo vairāk tajā nav

ietvertas nekādas ziņas par prasītāja individuālo atbildību par šiem faktiem pat ne prezumpcijas veidā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 28. janvāris, *Azarov*/Padome, T-332/14, nav publicēts, EU:T:2016:48, 46. punkts; pēc analoģijas skat. arī spriedumu, 2015. gada 26. oktobris, *Portnov*/Padome, T-290/14, EU:T:2015:806, 43. un 44. punkts).

42 Turklāt atšķirībā no lietas, kurā tika taisīts 2014. gada 27. februāra spriedums *Ezz* u.c./Padome (T-256/11, EU:T:2014:93, 57.–61. punkts), kas apelācijas instancē ir ticis apstiprināts ar 2015. gada 5. marta spriedumu *Ezz* u.c./Padome (C-220/14 P, EU:C:2015:147), uz kuriem atsaucas Padome, šajā lietā ir jākonstatē, pirmkārt, ka tai nebija informācijas par faktiem vai rīcību, ko Ukrainas iestādes konkrēti inkriminē prasītājam, un, otrkārt, ka 2014. gada 3. marta vēstule, pat ja to aplūko tās kontekstā, nevar būt pietiekami drošs faktiskais pamats šā sprieduma 36. punktā minētās judikatūras izpratnē, lai iekļautu prasītāja vārdu sarakstā tādēļ, ka viņš bija identificēts "kā atbildīg[s]" par valsts līdzekļu piesavināšanos (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 26. oktobris, *Portnov*/Padome, T-290/14, EU:T:2015:806, 46.–48. punkts).

43 Neatkarīgi no stadijas, kurā atradās process, kam bija jāattiecas uz prasītāju, Padome nevarēja pret viņu noteikt ierobežojošus pasākumus, nezinādama faktus par valsts līdzekļu piesavināšanos, kuros viņu konkrēti vaino Ukrainas iestādes. Vienīgi pēc šādu faktu uzzināšanas Padomei rastos iespēja konstatēt, ka tos, pirmkārt, var kvalificēt par valsts līdzekļu piesavināšanos un, otrkārt, ka tie apdraud tiesiskumu Ukrainā, kura nostiprināšana un atbalstīšana, kā tas ir atgādināts šā sprieduma 37. punktā, ir viens no attiecīgo ierobežojošo pasākumu noteikšanas mērķiem (spriedumi, 2016. gada 28. janvāris, *Klyuyev* /Padome, T-341/14, EU:T:2016:47, 50. punkts, un 2016. gada 28. janvāris, *Azarov*/Padome, T-331/14, EU:T:2016:49, 55. punkts).

44 Turklāt pret attiecīgo personu vērsto apsvērumu pamatotība gadījumā, ja tie tiek apstrīdēti, ir jāpierāda tieši kompetentajai Savienības iestādei, un šai personai nav jāiesniedz pierādījumi par šo apsvērumu pamatotības trūkumu (spriedumi, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 120. un 121. punkts, un 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 65. un 66. punkts).

45 Ņemot vērā visu iepriekš izklāstīto, ir jāsecina, ka prasītāja vārda iekļaušana sarakstā nebalstās uz pietiekamiem faktiem, lai garantētu to kritēriju ievērošanu, pēc kādiem nosaka personas, uz kurām attiecas konkrētie ierobežojošie pasākumi, kādi ir noteikti ar Lēmumu 2014/119.

46 Turklāt ir jākonstatē, ka šis prettiesiskums ir pastāvējis līdz brīdim, kad stājās spēkā 2015. gada marta akti, ar kuriem tika aizstāts saraksts un grozīts pamatojums prasītāja iekļaušanai sarakstā.

47 Ņemot vērā šo secinājumu, nav jālemj par prasītāja argumentu, kas ir vērsts uz to, lai viņa vārda iekļaušana sarakstā ar 2014. gada marta aktiem tiktu atzīta par prettiesisku laikposmā no 2015. gada 31. janvāra līdz 6. martam, proti, sākot no 2015. gada janvāra aktu stāšanās spēkā, līdz brīdim, kad stājās spēkā 2015. gada marta akti. Proti, ņemot vērā 2014. gada marta aktu atcelšanu, ciktāl tie skar prasītāju, ir uzskatāms, ka ierobežojošie pasākumi šajā laikposmā uz viņu neattiecas.

48 Tādējādi ir jāapmierina piektais un sestais pamats kopā un jāatceļ Lēmums 2014/119 tā sākotnējā formulējumā, ciktāl tas attiecas uz prasītāju, un nav jālemj par pārējiem pamatiem.

49 Lēmuma 2014/119 atcelšanas rezultātā ir arī jāatceļ Regula Nr. 208/2014 tās sākotnējā formulējumā, ciktāl tā attiecas uz prasītāju, kuras priekšnoteikums atbilstoši LESD 215. panta 2. punktam ir lēmums, kas pieņemts saskaņā ar ES līguma V sadaļas 2. nodaļu.

Par prasījumiem atcelt 2014. gada marta aktus, kas grozīti ar 2015. gada janvāra un marta aktiem, ciktāl tie attiecas uz prasītāju

50 Prasījumu grozījumu rakstā prasītājs lūdza paplašināt prasības tvērumu, lai to attiecinātu arī uz 2015. gada marta aktu atcelšanu, ciktāl tie viņu skar.

51 Lai pamatotu savu prasību atcelt 2014. gada marta aktus, kas grozīti ar 2015. gada janvāra un marta aktiem, prasītājs izvirza septiņus pamatus. Pirmais pamats attiecas uz juridiskā pamata neesamību. Otrais pamats attiecas uz iekļaušanas sarakstā kritēriju pārkāpumu. Trešais pamats attiecas uz tiesību uz aizstāvību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu. Ceturtais pamats attiecas uz pamatojuma nesniegšanu. Piektais pamats attiecas uz tiesību uz īpašumu un tiesību uz reputācijas aizsardzību pārkāpumu. Sestais pamats attiecas uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā un septītais pamats attiecas uz iekļaušanas sarakstā kritēriju prettiesiskumu.

52 Pirmkārt, ir jāizvērtē trešais pamats, otrkārt, ir jāizvērtē ceturtais pamats, treškārt, ir jāizvērtē pirmais un septītais pamats kopā, ceturtkārt, ir jāizvērtē otrais un sestais pamats kopā un, visbeidzot, ir jāizvērtē piektais pamats.

Par trešo pamatu – tiesību uz aizstāvību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu

53 Ar trešo pamatu prasītājs apgalvo, ka ir pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, jo Padome nav, pirmkārt, sniegusi pierādījumus un informāciju, uz ko ir balstīta viņa iekļaušana sarakstā, un, otrkārt, rūpīgi un objektīvi pārbaudījusi apgalvojumus saistībā ar viņa iekļaušanu sarakstā, ņemot vērā apsvērumus, kurus prasītājs ir paudis 2015. gada 17. februāra vēstulē.

54 Padome, kuru atbalsta Komisija, apstrīd prasītāja argumentus.

55 Vispirms ir jāatgādina, ka tiesību uz aizstāvību ievērošana, kas ir aizsargāta Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta a) apakšpunktā, kurai ES līgumā ir piešķirts tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem, ietver tiesības tikt uzklausītam un tiesības piekļūt lietas materiāliem, savukārt tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kas ir apstiprinātas minētās hartas 47. pantā, nozīmē, ka ieinteresētajai personai ir jāvar uzzināt attiecībā uz to pieņemtā lēmuma pamatojumu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 98.–100. punkts).

56 No tā izriet, ka, pieņemot lēmumu atstāt personas, vienības vai struktūras vārdu vai nosaukumu to personu, vienību vai struktūru sarakstā, uz kurām attiecas ierobežojoši pasākumi, Padomei ir jāievēro šīs personas, šīs vienības vai šīs struktūras tiesības tikt iepriekš uzklausītai, ja Padome attiecībā uz to lēmumā, ar kuru ir nolemts turpināt iekļaušanu sarakstā, konstatē jaunus apstākļus, proti, apstākļus, kuri nebija ietverti sākotnējā lēmumā par iekļaušanu šajā sarakstā (spriedums, 2014. gada 4. jūnijs, *Sina Bank*/Padome, T-67/12, nav publicēts, EU:T:2014:348, 68. punkts un tajā minētā judikatūra; šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, Francija/*People's Mojahedin Organization of Iran*, C-27/09 P, EU:C:2011:853, 62. punkts).

57 Šajā lietā ir jānorāda, ka prasītāja vārda atstāšana sarakstā pēc 2015. gada marta aktiem ir balstīta uz 2014. gada 30. decembra vēstuli.

58 Šajā ziņā ir arī jāatgādina, ka pirms lēmuma par prasītāja vārda atstāšanu sarakstā pieņemšanas Padome prasītājam nosūtīja 2014. gada 30. decembra vēstuli (skat. šā sprieduma 16. punktu). Turklāt Padome 2015. gada 2. februāra vēstulē informēja prasītāju par savu nodomu turpināt ierobežojošo pasākumu piemērošanu attiecībā uz viņu un informēja viņu par iespēju sniegt apsvērumus (skat. šā sprieduma 16. punktu).

59 No tā izriet, ka prasītājam bija piekļuve informācijai un pierādījumiem, uz kuru pamata Padome attiecībā uz viņu ir turpinājusi piemērot ierobežojošos pasākumus un viņš ir varējis laikus iesniegt savus apsvērumus (skat. šā sprieduma 16. punktu).

60 Turklāt prasītājs nav pierādījis, ka it kā pastāvošās grūtības saistībā ar saņemto informāciju un laiku, kas vajadzīgs, lai atbildētu uz Padomes apgalvojumiem, ir liegušas viņam laikus pielāgot savus prasījumus vai sagatavot aizstāvības argumentus.

61 No visa iepriekš minētā izriet, ka pierādījumu paziņošana procesa laikā ir bijusi pietiekama, lai nodrošinātu prasītāja tiesību uz aizstāvību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā īstenošanu.

62 Tādējādi trešais pamats ir jānoraida.

Par ceturto pamatu – pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu

63 Ar ceturto pamatu prasītājs apgalvo, pirmkārt, ka pamatojumā viņa vārda atstāšanai sarakstā nav precizēts nedz šā kriminālprocesa priekšmets vai būtība, nedz kādā veidā tas ir saistīts ar valsts līdzekļu vai aktīvu piesavināšanos vai amatpersonas dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu; otrkārt, ka minētajā pamatojumā Padome esot tikai pārņēmusi lēmumā un regulā izklāstīto sarakstā iekļaušanas kritēriju formulējumu; treškārt, ka nedz ar Padomes 2015. gada 2. februāra vēstuli, nedz ar 2014. gada 30. decembra vēstuli, nedz ar Padomes 2015. gada 6. marta vēstuli šo trūkumu nevarot labot, un, ceturtkārt, ka pamatojuma nesniegšana ir īpaši būtiska, ņemot vērā iebildumus, kurus prasītājs ir cēlis tiesvedības gaitā, būtisko laikposmu, kas kopš prasītāja vārda sākotnējās iekļaušanas bija Padomes rīcībā, lai formulētu pamatojumu, un steigas vai aktīvu izšķērdēšanas riska pilnīgu neesamību, jo prasītāja aktīvi jau bija iesaldēti.

64 Padome, kuru atbalsta Komisija, apstrīd prasītāja argumentus.

65 Vispirms ir jāatgādina, ka pamatojumam, kas prasīts LESD 296. pantā un Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta c) apakšpunktā, ir jābūt atbilstošam attiecīgā akta būtībai un kontekstam, kādā tas ticis pieņemts. Tam skaidri un neapšaubāmi jāparāda tās iestādes argumentācija, kas ir pieņēmusi attiecīgo aktu, tādā veidā, kas ieinteresētajām personām sniegtu iespēju iepazīties ar veiktā pasākuma pamatojumu un kompetentajai tiesai – veikt pārbaudi. Prasība norādīt pamatojumu ir jāizvērtē atkarībā no apstākļiem katrā atsevišķā gadījumā (skat. spriedumu, 2016. gada 14. aprīlis, *Ben Ali* /Padome, T-200/14, nav publicēts, EU:T:2016:216, 94. punkts un tajā minētā judikatūra).

66 Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu uzskaitīti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai akta pamatojums atbilst LESD 296. pantā un Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteiktajām prasībām, ir jānovērtē, ņemot vērā ne tikai tā tekstu, bet arī tā kontekstu, kā arī visu juridisko noteikumu, kas regulē attiecīgo jomu, kopumu. Tādējādi nelabvēlīgs akts ir pietiekami pamatots, ja tas ir pieņemts attiecīgajai personai zināmos apstākļos, kas ļauj tai izprast pret to noteiktā pasākuma apmēru. Otrkārt, akta pamatojuma precizitātes pakāpei ir jābūt samērīgai ar faktiskajām iespējām, kā arī tehniskajiem apstākļiem vai termiņu, kādā tas ir jāpieņem (skat. spriedumu, 2016. gada 14. aprīlis, *Ben Ali*/Padome, T-200/14, nav publicēts, EU:T:2016:216, 95. punkts un tajā minētā judikatūra).

67 It īpaši līdzekļu iesaldēšanas pasākuma pamatojums principā nevar sastāvēt tikai no vispārīga un uz stereotipiem balstīta formulējuma. Ievērojot šā sprieduma 66. punktā izklāstīto, šādam pasākumam, gluži pretēji, ir jānorāda īpašie un konkrētie iemesli, kādēļ Padome uzskata, ka attiecīgais tiesiskais regulējums ir piemērojams attiecīgajai personai (skat. spriedumu, 2016. gada 14. aprīlis, *Ben Ali* /Padome, T-200/14, nav publicēts, EU:T:2016:216, 96. punkts un tajā minētā judikatūra).

68 Šajā lietā, pirmkārt, ir jānorāda, ka – tāpat kā sākotnējās iekļaušanas sarakstā gadījumā – pamatojumā, kas ir grozīts ar 2015. gada marta aktiem (skat. šā sprieduma 19. punktu), ir izklāstīti apstākļi, uz kuriem ir balstīta prasītāja vārda iekļaušana sarakstā, proti, būtībā apstāklis, ka uz to attiecās Ukrainas iestāžu uzsāktais kriminālprocess par valsts līdzekļu vai aktīvu piesavināšanos.

69 Turklāt pasākumu atstāšana spēkā attiecībā uz prasītāju ir notikusi viņam zināmā kontekstā, jo viņš informācijas apmaiņā, kas ir notikusi šajā instancē, ir iepazinies ar 2014. gada 30. decembra vēstuli, uz kuru Padome ir pamatojusies, atstājot spēkā ierobežojošos pasākumus attiecībā uz viņu, un kurā Padome sniedza precīzāku informāciju saistībā ar viņa vārda iekļaušanu sarakstā (šajā ziņā skat. spriedumus, 2012. gada 15. novembris, Padome/*Bamba*, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 53. un 54. punkts un tajos minētā judikatūra, un 2013. gada 6. septembris, *Bank Melli Iran*/Padome, T-35/10 un T-7/11, EU:T:2013:397, 88. punkts), it īpaši to faktu detalizētu aprakstu, kas viņam ir tikuši inkriminēti.

70 Otrkārt, runājot par iekļaušanas sarakstā it kā uz stereotipiem balstīto pamatojumu, ir jānorāda, ka, lai gan šajā pamatojumā norādītie apsvērumi ir tādi paši kā apsvērumi, uz kuru pamata ierobežojoši pasākumi tiek piemēroti citām sarakstā minētajām fiziskajām personām, tomēr tie ir vērsti uz to, lai aprakstītu konkrēto prasītāja situāciju, uz kuru – tāpat kā citām personām – Padomes ieskatā ir attiekušies tiesas procesi, kam ir saistība ar izmeklēšanu par valsts līdzekļu piesavināšanos Ukrainā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *Ezz* u.c./Padome, T-256/11, EU:T:2014:93, 115. punkts).

71 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jāsecina, ka 2014. gada marta aktos, kas grozīti ar 2015. gada janvāra un marta aktiem, ir juridiski pietiekami izklāstīti tiesiskie un faktiskie apstākļi, kas šo aktu autora ieskatā ir to pamatā.

72 Tādējādi ceturtais pamats ir jānoraida.

Par pirmo un septīto pamatu – juridiskā pamata neesamību un iebildi par iekļaušanas sarakstā kritērija prettiesiskumu

73 Ar pirmo pamatu prasītājs apgalvo, ka LES 29. pants nav atbilstošs juridisks pamats lēmuma pieņemšanai, jo Padome nav pierādījusi, ka viņš ir apdraudējis tiesiskuma principu vai cilvēktiesības Ukrainā. Gluži pretēji, prasītājs Kijevas 2014. gada februāra notikumu gaitā esot veicinājis samierināšanos starp konflikta pusēm un esot uzņēmies atbildību par sarunām par asociācijas nolīgumu starp Ukrainu un Savienību.

74 Turklāt nesenās norises Ukrainā saistībā ar to, ka prasītājam netiek nodrošināta lietas taisnīga izskatīšana, un vispārīgāk – ar to, ka netiek ievērotas pamattiesības, apstiprinot, ka jaunais režīms Ukrainā pats aizskar demokrātiju un tiesiskumu un būtiski un sistemātiski pārkāpj cilvēktiesības.

75 Visbeidzot, no Lēmuma 2014/119 prettiesiskuma izrietot, ka nav nekāda pamata, kas ļautu pieņemt regulu atbilstoši LESD 215. pantam.

76 Ar septīto pamatu, kas būtībā ir vērsts uz otrā prasījuma pamatošanu, prasītājs izvirza iebildi par prettiesiskumu un apgalvo, ka, ja iekļaušanas sarakstā kritērijs būtu jāinterpretē plaši, tādējādi, ka tiktu ņemta vērā jebkāda Ukrainas iestāžu veikta izmeklēšana neatkarīgi no jautājuma, vai tā ir pamatota, tā tiek kontrolēta vai tās robežas ir noteiktas ar lēmumu vai ar tiesas procesu, vai ka tiktu ņemta vērā jebkāda amatpersonas dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana ar mērķi iegūt nepamatotas priekšrocības neatkarīgi no jautājuma, vai tiek apgalvots, ka ir notikusi valsts līdzekļu piesavināšanās, šāds kritērijs būtu patvaļīgs un bez pienācīga juridiska pamata vai nesamērīgs salīdzinājumā ar 2014. gada marta aktu mērķiem.

77 Padome, kuru atbalsta Komisija, apstrīd prasītāja argumentus.

78 Tādēļ ir jāizvērtē Lēmuma 2014/119 1. panta 1. punktā noteiktā iekļaušanas sarakstā kritērija, kas grozīts ar Lēmumu 2015/143, atbilstība kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) mērķiem un konkrētāk – minētā kritērija samērīgums, ņemot vērā iepriekš minētos mērķus.

79 Vispirms ir jāatgādina, ka ES līguma mērķi attiecībā uz KĀDP ir izklāstīti it īpaši LES 21. panta 2. punkta b) apakšpunktā, kurā ir noteikts:

"Savienība nosaka un īsteno kopējo politiku un darbības, kā arī tiecas sasniegt augstu sadarbības līmeni visās starptautisko attiecību jomās, lai: [..] konsolidētu un atbalstītu demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un starptautisko tiesību principus."

80 Turpinājumā ir jāatgādina, ka Lēmuma 2014/119 preambulas 2. apsvērumā ir noteikts:

"Padome 2014. gada 3. martā vienojās koncentrēt ierobežojošos pasākumus uz līdzekļu iesaldēšanu un atgūšanu personām, kas identificētas kā atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, un personām, kas atbildīgas par cilvēktiesību pārkāpumiem, lai nostiprinātu un atbalstītu tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu Ukrainā."

81 Uz šā pamata Lēmuma 2014/119 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktais iekļaušanas kritērijs, kas grozīts ar Lēmumu 2015/143, ir šāds:

"Tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas ir pielikumā uzskaitīto personu, kuras ir identificētas kā tādas, kas ir atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, un personu, kas ir atbildīgas par cilvēktiesību pārkāpumiem Ukrainā, īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē, un ar minētajām personām saistītu fizisku vai juridisku personu, vienību vai struktūru īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.

Šajā lēmumā personas, kas ir identificētas kā tādas, kas ir atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, ietver arī tādas personas, saistībā ar kurām Ukrainas iestādes veic izmeklēšanu:

a) par Ukrainas publisko līdzekļu vai aktīvu nelikumīgu piesavināšanos vai par līdzdalību tādā darbībā [..]."

82 Visbeidzot, ir jāatgādina, ka pamatojums prasītāja vārda iekļaušanai sarakstā pēc 2015. gada marta aktu pieņemšanas ir šāds:

"Persona, pret kuru Ukrainas iestādes veic kriminālprocesu par valsts līdzekļu vai aktīvu nelikumīgu piesavināšanos un par darbībām, kas saistītas ar amatpersonas dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, cenšoties panākt nepamatotas priekšrocības sev vai trešai personai, tādējādi radot zaudējumus Ukrainas valsts budžetam vai aktīviem."

83 Vispirms ir jākonstatē – kā to procesuālajos rakstos ir atzinusi Padome –, ka ierobežojošie pasākumi attiecībā uz prasītāju ir tikuši noteikti tikai ar mērķi nostiprināt un atbalstīt tiesiskumu Ukrainā. Līdz ar to prasītāja argumenti, ka ar Lēmumā 2014/119 noteikto iekļaušanas kritēriju netiek īstenoti citi KĀDP mērķi, ir neefektīvi.

84 Tādējādi ir jāpārbauda, vai Lēmumā 2014/119 paredzētais iekļaušanas kritērijs, kas ir grozīts ar Lēmumu 2015/143 un kas attiecas uz personām, kuras ir identificētas kā atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, atbilst šajā pašā lēmumā noteiktajam mērķim nostiprināt un atbalstīt tiesiskumu Ukrainā.

85 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka judikatūrā, kura ir izstrādāta attiecībā uz ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Tunisijā un Ēģiptē, ir noteikts, ka tādi mērķi kā LES 21. panta 2. punkta b) un d) apakšpunktā minētie var tikt sasniegti ar līdzekļu iesaldēšanu, kuras piemērojamība – kā šajā lietā – attiecas uz personām, kas ir identificētās kā atbildīgas par valsts līdzekļu piesavināšanos, kā arī uz personām, vienībām vai struktūrām, kuras ir ar tām saistītas, proti, personām, kuru rīcība var būt apgrūtinājusi valsts iestāžu un ar tām saistīto organizāciju efektīvu darbību (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 28. maijs, *Trabelsi* u.c./Padome, T-187/11, EU:T:2013:273, 92. punkts; 2014. gada 27. februāris, *Ezz* u.c./Padome, T-256/11, EU:T:2014:93, 44. punkts, un 2016. gada 14. aprīlis, *Ben Ali* /Padome, T-200/14, nav publicēts, EU:T:2016:216, 68. punkts).

86 Šajā gadījumā ir jākonstatē, pirmkārt, ka iekļaušanas kritērijs, ciktāl tas skar prasītāju, ir balstīts uz "valsts līdzekļu piesavināšanās" nodarījumiem un, otrkārt, ka minētais kritērijs iekļaujas ar Lēmumu 2014/119 skaidri norobežotā tiesiskajā regulējumā un ir saistīts ar attiecīgā ES līguma mērķa sasniegšanu, uz kuru tajā ir atsauce un kurš ir minēts tā preambulas 2. apsvērumā, proti, nostiprināt un atbalstīt tiesiskumu Ukrainā.

87 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka tiesiskuma ievērošana ir viena no Savienības pamatā esošajām pamatvērtībām, kā izriet no LES 2. panta, kā arī no ES līguma un Pamattiesību hartas preambulas. Tiesiskuma ievērošana turklāt atbilstoši LES 49. pantam ir priekšnoteikums uzņemšanai Savienībā. Tiesiskuma jēdziens, izmantojot alternatīvu formulējumu "likumība", ir aizsargāts arī Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā, kas parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī.

88 Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā, kā arī Eiropas Padomes darbā, kas veikts Eiropas Padomes komisijā "Demokrātija caur tiesībām", ir sniegts neizsmeļošs to principu un normu saraksts, kas var ietilpt tiesiskuma jēdzienā. To skaitā ir likumības, tiesiskās noteiktības un izpildvaras patvaļas aizlieguma princips; neatkarīgas un objektīvas tiesas; efektīva pārbaude tiesā, tai skaitā attiecībā uz pamattiesību ievērošanu, un vienlīdzība likuma priekšā (šajā ziņā skat. tiesiskuma kritēriju sarakstu, ko pieņēmusi Eiropas Padomes komisija "Demokrātija caur tiesībām" savā simt sestajā plenārsēdē (Venēcija, 2016. gada 11.–12. marts)). Turklāt Savienības ārējās darbības kontekstā noteiktos juridiskos instrumentos korupcijas apkarošana ir minētā kā princips, kas ietilpst tiesiskuma jēdzienā (skat. piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 24. oktobra Regulu (EK) Nr. 1638/2006, ar ko paredz vispārējos noteikumus Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta izveidošanai (OV 2006, L 310, 1. lpp.)).

89 Lai gan nevar tikt izslēgts, ka noteikta rīcība, kas attiecas uz valsts līdzekļu piesavināšanās faktiem, var apdraudēt tiesiskumu, nevar atzīt, ka jebkāds trešajā valstī noticis valsts līdzekļu piesavināšanās fakts attaisno Savienības iesaistīšanos tās KĀDP jomas kompetenču ietvaros ar mērķi nostiprināt un atbalstīt tiesiskumu šajā valstī. Lai varētu konstatēt, ka valsts līdzekļu piesavināšanās var attaisnot Savienības rīcību KĀDP ietvaros, kuras pamatā ir mērķis konsolidēt un atbalstīt tiesiskumu, strīdīgajiem faktiem ir vismaz jāvar apdraudēt attiecīgās valsts institucionālos un juridiskos pamatus.

90 Šajā kontekstā iekļaušanas kritērijs var tikt uzskatīts par atbilstošu Savienības tiesību sistēmai tikai tiktāl, ciktāl tam var piešķirt jēgu, kas ir saderīga ar augstāka spēka tiesību normu prasībām, kurām tam ir jāatbilst, un, konkrētāk runājot, ar mērķi atbalstīt tiesiskumu Ukrainā. Turklāt šāda interpretācija ļauj ievērot plašo rīcības brīvību, kas ir Padomei, lai noteiktu vispārējos iekļaušanas kritērijus, vienlaikus nodrošinot principā pilnīgu Savienības tiesību aktu tiesiskuma pārbaudi pamattiesību gaismā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 16. jūlijs, *National Iranian Oil Company* /Padome, T-578/12, nav publicēts, EU:T:2014:678, 108. punkts un tajā minētā judikatūra, kas apelācijas instancē apstiprināts ar spriedumu, 2016. gada 1. marts, *National Iranian Oil Company* /Padome, C-440/14 P, EU:C:2016:128).

91 Līdz ar to minētais kritērijs ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nevis abstrakti attiecas uz jebkādu valsts līdzekļu piesavināšanās darbību, bet gan uz valsts līdzekļu vai aktīvu piesavināšanās faktiem, kas, ņemot vērā piesavināto līdzekļu vai aktīvu summu vai veidu vai kontekstu, kurā šie fakti ir notikuši, ir

tādi, kas, kā minimums, var apdraudēt Ukrainas institucionālos vai juridiskos pamatus, it īpaši likumības, izpildvaras patvaļas aizlieguma, efektīvas pārbaudes tiesā un vienlīdzības likuma priekšā principu un galarezultātā – apdraudēt tiesiskuma ievērošanu šajā valstī (skat. šā sprieduma 89. punktu). Šādi interpretēts, iekļaušanas kritērijs atbilst attiecīgajiem ES līguma mērķiem un ir samērīgs ar tiem.

92 Šo secinājumu neliek apšaubīt prasītāja arguments, kas attiecas uz nesenajām norisēm Ukrainā saistībā ar to, ka prasītājam netiek nodrošināta lietas taisnīga izskatīšana un netiek ievērotas pamattiesības.

93 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Ukraina ir Eiropas Padomes dalībvalsts kopš 1995. gada un ir ratificējusi Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju un ka Savienība, kā arī starptautiskā sabiedrība jauno režīmu Ukrainā ir atzinusi par leģitīmu. Tādējādi Padome nav pieļāvusi kļūdu, kad tā, neapšaubot Ukrainas režīma un tiesu sistēmas likumību un leģitimitāti, balstījās uz pierādījumiem, kurus tai ir sniegusi šīs valsts augsta tiesu iestāde un kuri attiecas uz kriminālprocesa esamību attiecībā pret prasītāju saistībā ar apgalvojumiem par valsts līdzekļu vai aktīvu piesavināšanos.

94 Protams, nevar izslēgt, ka, ja prasītājs sniedz informāciju, kas var pierādīt, ka viņam inkriminētie fakti ir acīmredzami nepatiesi vai sagrozīti, Padomei ir jāpārbauda tai sniegtā informācija un – vajadzības gadījumā – jāprasa papildu informācija vai pierādījumi.

95 Taču šajā gadījumā prasītājs atsaucas uz patiesa procesa tiesā neesamību un, vispārīgāk, pauž šaubas par jaunā Ukrainas režīma leģitimitāti un Ukrainas tiesu sistēmas objektivitāti.

96 Tomēr šie aspekti nevar nedz likt apšaubīt pret prasītāju izvirzīto apsūdzību ticamību, kas ir turpmāk otrā un sestā pamata ietvaros veiktās pārbaudes priekšmets, nedz tie ir pietiekami, lai pierādītu, ka prasītāja konkrēto situāciju procesos, kuri uz viņu attiecas un uz kuru pamata pret viņu tika noteikti ierobežojošie pasākumi, būtu ietekmējušas ar Ukrainas tiesu sistēmu saistītās problēmas, uz kurām viņš atsaucas. Tādējādi šīs lietas apstākļos Padomei nebija jāveic to pierādījumu papildu pārbaude, kurus tai bija sniegušas Ukrainas iestādes.

97 Papildus tam, tā kā prasītāja argumentācijas izvērtējums nozīmētu, ka Vispārējā tiesa spriež par Ukrainas režīma maiņas likumību un izvērtē dažādo starptautisko institūciju vērtējumu šajā ziņā, tai skaitā to politisko vērtējumu, ir jākonstatē, ka šāds izvērtējums neietilpst Vispārējās tiesas veiktās to aktu pārbaudes tvērumā, kuri ir šīs lietas priekšmets (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 25. aprīlis, *Gbagbo*/Padome, T-119/11, EU:T:2013:216, 75. punkts).

98 Šā sprieduma 91. punktā izklāstīto secinājumu neliek apšaubīt arī iebildes par prettiesiskumu formā izvirzītais arguments, ka iekļaušanas kritērijs nevar tikt interpretēts tādējādi, ka tajā tiek ņemtas vērā izmeklēšanas, kas nenotiek tiesas procesa ietvaros.

99 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, lai gan Savienības tiesa ir nospriedusi, ka tas, ka kāda persona tiek identificēta kā atbildīga par pārkāpumu, obligāti nenozīmē, ka tā tiks notiesāta par šādu pārkāpumu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 5. marts, *Ezz* u.c./Padome, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 71. un 72. punkts), tomēr pret attiecīgo personu vērsto apsvērumu pamatotība gadījumā, ja tie tiek apstrīdēti, ir jāpierāda tieši kompetentajai Savienības iestādei, un šai personai nav jāiesniedz pierādījumi par šo apsvērumu pamatotības trūkumu (spriedumi, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 120. un 121. punkts, un 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 65. un 66. punkts).

100 Šajā gadījumā 2014. gada marta aktos noteiktais kritērijs, kas ir grozīts ar 2015. gada janvāra aktiem, ļauj vienkārši Padomei atbilstoši 2014. gada 27. februāra spriedumam *Ezz* u.c./Padome (T-256/11, EU:T:2014:93) ņemt vērā izmeklēšanu par valsts līdzekļu piesavināšanās faktiem kā aspektu, kas vajadzības gadījumā var attaisnot ierobežojošu pasākumu noteikšanu, neskarot apstākli, ka šā sprieduma 99. punktā minētās judikatūras un šā sprieduma 78.–91. punktā veiktās iekļaušanas kritērija

interpretācijas gaismā tikai fakts vien, ka pret personu tiek veikta izmeklēšana saistībā ar līdzekļu piesavināšanās nodarījumu, pats par sevi nevar attaisnot Padomes rīcību uz LES 21. un 29. panta pamata.

101 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jāsecina, ka Lēmuma 2014/119 1. panta 1. punktā noteiktais iekļaušanas kritērijs atbilst LES 21. pantā minētajiem KĀDP mērķiem, ciktāl tas ir vērsts uz personām, kuras ir identificētas kā atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu piesavināšanos, kas var apdraudēt tiesiskumu Ukrainā.

102 Tas pats secinājums ir jāizdara attiecībā uz prasījumiem par Regulas Nr. 208/2014 atcelšanu. Tajā ir noteikts līdzekļu iesaldēšanas pasākums, kas paredzēts atbilstoši ES līguma V sadaļas 2. nodaļai pieņemtā lēmumā, un tādējādi tā atbilst LESD 215. pantam, jo pastāv spēkā esošs lēmums minētā panta izpratnē.

103 Līdz ar to pirmais un septītais pamats ir jānoraida.

Par otro un sesto pamatu kopā – iekļaušanas sarakstā kritērija neievērošanu un acīmredzamu kļūdu vērtējumā

104 Ar otro un sesto pamatu prasītājs būtībā izvirza divus argumentus.

105 Ar pirmo argumentu, kas attiecas uz to, ka viņa vārda iekļaušana sarakstā neatbilst iekļaušanas kritērijiem, prasītājs apgalvo, ka atbilstoši 2014. gada 27. februāra spriedumam *Ezz* u.c./Padome (T-256/11, EU:T:2014:93) viņš nevarēja tikt "identificēt[s] kā atbildīg[s]" par pārkāpumiem, kuri viņam tiek inkriminēti, jo pret viņu nebija vērsts tiesas process vai izmeklēšana, kas saistīta ar šādu tiesas procesu.

106 Ar otro argumentu, kas attiecas uz to, ka viņa vārda iekļaušana sarakstā nav tikusi veikta, balstoties uz pietiekami drošiem faktiem, prasītājs apgalvo, ka vienīgais pierādījums, uz kuru atsaucas Padome, lai pamatotu savus 2014. gada marta aktus grozītājā redakcijā, proti, 2014. gada 30. decembra vēstule, nav pietiekami droši fakti attiecīgās judikatūras izpratnē.

107 Padome, kuru atbalsta Komisija, apstrīd prasītāja argumentus.

108 Vispirms ir jāatgādina, ka, sākot no 2015. gada 7. marta, uz prasītāju attiecās jauni ierobežojoši pasākumi, kas ir ieviesti ar 2015. gada marta aktiem, pamatojoties uz Lēmuma 2014/119 1. panta 1. punktā noteikto iekļaušanas kritēriju, kurš ir "precizēts" ar 2015. gada janvāra aktiem. Proti, Lēmums 2015/364 nav vienkāršs apstiprinošs akts, bet gan autonoms lēmums, ko Padome ir pieņēmusi Lēmuma 2014/119 5. panta trešajā daļā paredzētās regulārās pārskatīšanas noslēgumā.

109 Tādējādi prasītāja vārda iekļaušanas sarakstā ar 2015. gada marta aktiem tiesiskums ir jāizvērtē, vispirms ņemot vērā ar 2015. gada janvāra aktiem precizēto iekļaušanas kritēriju, turpinājumā – iekļaušanas pamatojumu un, visbeidzot, pierādījumus, uz kuru pamata ir notikusi minētā iekļaušana.

110 Vispirms, runājot par iekļaušanas kritēriju, ir jāatgādina, ka šis kritērijs, kas ir grozīts ar 2015. gada janvāra aktiem, paredz, ka attiecīgie ierobežojošie pasākumi ir piemērojami it īpaši personām, kuras "ir identificētas kā tādas, kas ir atbildīgas" par Ukrainas valsts līdzekļu piesavināšanos, – tas ietver personas, "saistībā ar kurām Ukrainas iestādes veic izmeklēšanu" par Ukrainas valsts līdzekļu un aktīvu piesavināšanos (skat. šā sprieduma 14. punktu). Turklāt, kā tika precizēts pirmā pamata ietvaros, minētais kritērijs ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nevis vispārīgā veidā attiecas uz jebkādu valsts līdzekļu piesavināšanās darbību, bet gan uz valsts līdzekļu vai aktīvu piesavināšanos, kas var apdraudēt tiesiskuma ievērošanu Ukrainā (skat. šā sprieduma 91. punktu).

111 Turpinājumā, runājot par prasītāja vārda iekļaušanas sarakstā pamatojumu, ir jāatgādina, ka, sākot no 2015. gada 7. marta, prasītājs ir iekļauts sarakstā ar pamatojumu, ka pret viņu "Ukrainas iestādes veic kriminālprocesu par valsts līdzekļu vai aktīvu nelikumīgu piesavināšanos un par darbībām, kas saistītas ar amatpersonas dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, cenšoties panākt nepamatotas priekšrocības sev vai trešai personai, tādējādi radot zaudējumus Ukrainas valsts budžetam vai aktīviem" (skat. šā sprieduma 19. punktu).

112 Visbeidzot, runājot par pierādījumiem, uz kuru pamata ir notikusi prasītāja vārda iekļaušana sarakstā, ir jānorāda – kā to atzīst Padome –, ka prasītāja vārda iekļaušanas pamatojuma grozītās redakcijas tiesiskums ir jānovērtē, galvenokārt ņemot vērā 2014. gada 30. decembra vēstuli (skat. šā sprieduma 16. punktu), kurā ir aprakstītas norises dažādajās izmeklēšanās, kas attiecas uz prasītāju.

113 Šajā vēstulē it īpaši ir minēta pirmstiesas izmeklēšana tāda kriminālprocesa ietvaros, kas ir uzsākts pret prasītāju un attiecas uz valsts līdzekļu piesavināšanās faktiem. Šī izmeklēšana konkrētāk attiecas uz valstij piederošas sabiedrības akciju un valsts līdzekļu piesavināšanos.

114 Šajos apstākļos pirmām kārtām ir jānorāda, ka šajā vēstulē, kas ir pierādījums, uz kuru Padome ir balstījusies, lai pieņemtu 2015. gada marta aktus, ir sniegts pietiekams pierādījums par faktu, ka 2015. marta aktu pieņemšanas datumā uz prasītāju attiecās kriminālprocesi par valsts līdzekļu vai aktīvu piesavināšanos.

115 Otrām kārtām ir jāpārbauda, vai prasītāja vārda atstāšana sarakstā pēc 2015. gada marta aktu pieņemšanas tā iemesla dēļ, ka pret viņu notika kriminālprocess par šādiem nodarījumiem, atbilst iekļaušanas kritērijam, kas ir precizēts ar 2015. gada janvāra aktiem un kas ir interpretēts pirmā pamata ietvaros (skat. šā sprieduma 110. punktu).

116 Ņemot vērā pārkāpumus, kas prasītājam tiek inkriminēti un kas ir aprakstīti 2014. gada 30. decembra vēstulē, pirmkārt, ir jāatgādina, ka krimināvajāšana par ekonomiskiem noziegumiem, piemēram, valsts līdzekļu piesavināšanos, ir būtisks līdzeklis korupcijas apkarošanai un ka korupcijas apkarošana Savienības ārējās darbības kontekstā ir princips, kas ietilpst tiesiskuma jēdzienā (skat. šā sprieduma 88. punktu).

117 Otrkārt, ir jāatgādina, ka pārkāpumi, kas tiek inkriminēti prasītājam, ir skatāmi plašākā kontekstā, kurā iepriekšējo Ukrainas vadošo aprindu būtiska daļa tiek turēta aizdomās par smagiem pārkāpumiem, kas ir izdarīti valsts resursu apsaimniekošanā, tādējādi nopietni apdraudot valsts institucionālos un juridiskos pamatus un kaitējot it īpaši likumības, izpildvaras patvaļas aizlieguma, efektīvas pārbaudes tiesā un vienlīdzības likuma priekšā principiem (skat. šā sprieduma 89.–91. punktu). Tas ir vēl acīmredzamāk šajā gadījumā, ciktāl runa ir par darbībām, kuras esot veicis Ukrainas prezidenta administrācijas bijušais vadītājs.

118 No tā izriet, ka, aplūkojot tos kopumā un ņemot vērā funkcijas, ko prasītājs īstenoja Ukrainas iepriekšējās vadošajās aprindās, attiecīgie ierobežojošie pasākumi efektīvā veidā palīdz veikt krimināvajāšanu par valsts līdzekļu piesavināšanās noziegumiem, kas ir izdarīti, kaitējot Ukrainas institūcijām, un ļauj Ukrainas iestādēm vieglāk atgūt labumu, kas ir gūts šādas piesavināšanās rezultātā. Tas gadījumā, ja krimināvajāšana izrādīsies pamatota, var atvieglot sankciju piemērošanu tiesas ceļā par koruptīvajām darbībām, ko esot veikuši iepriekšējā režīma locekļi, un tādējādi palīdz atbalstīt tiesiskumu šajā valstī (šajā ziņā skat. šā sprieduma 85. punktā minēto judikatūru).

119 Turklāt pret attiecīgo personu vērsto apsvērumu pamatotība ir jāpierāda Padomei, balstoties uz pietiekami drošiem faktiem šā sprieduma 36. punktā minētās judikatūras izpratnē, neatkarīgi no procesa stadijas Ukrainas Kriminālprocesa kodeksa izpratnē un iespējamiem Ukrainas iestāžu veiktiem aizsardzības pasākumiem.

120 Protams, tiesas procesa uzsākšana Ukrainas kriminālprocesa kodeksa izpratnē un iespējama aizsardzības pasākumu veikšana valsts līmenī var būt uzskatāmas par būtiskām norādēm, lai pierādītu tādu faktu pastāvēšanu, kas attaisno ierobežojošu pasākumu noteikšanu Savienības līmenī, un lai novērtētu nepieciešamību veikt šādus pasākumus nolūkā nodrošināt valsts iestāžu veiktās rīcības iedarbību. Tomēr – ja vien tā balstās uz drošiem faktiem attiecīgās judikatūras izpratnē – ierobežojošu pasākumu veikšana ir Padomes kompetencē, kas autonomi lemj par šādu pasākumu nepieciešamību un lietderību, ņemot vērā KĀDP mērķus, neatkarīgi no šajā saistībā veiktas attiecīgās trešās valsts iestāžu veiktas izmeklēšanas un jebkādas citas to veiktas rīcības valsts līmenī (skat. šā sprieduma 36. punktu).

121 Turklāt prasītāja izvirzītie argumenti neliek nedz apšaubīt, ka notiek Ukrainas iestāžu veikta izmeklēšana, nedz to faktu ticamību, par kuriem tā tiek veikta un kuru dēļ Padome ir noteikusi attiecīgos ierobežojošos pasākumus. Šie argumenti drīzāk ir vērsti uz to, lai apstrīdētu procesuālus aspektus, proti, faktu, ka minētā izmeklēšana nenotiek patiesa "tiesas procesa" ietvaros, vai uz to, lai atspēkotu minēto iestāžu izvirzītās apsūdzības attiecībā pret prasītāju Ukrainas krimināltiesību izpratnē, atsaucoties it īpaši uz to, ka darbība, par kuru apsūdzības ir izvirzītas, nav bijusi krāpnieciska vai neatbilstoša – tie ir jautājumi, kas attiecas uz šo apgalvojumu pamatotību.

122 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka Padomei ir nevis jāpārbauda to izmeklēšanu pamatotība, kuras attiecas uz prasītāju, bet ir vienīgi jāpārbauda lēmuma par līdzekļu iesaldēšanu pamatotība, ņemot vērā pierādījumus, kas tai ir sniegti (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 5. marts, *Ezz* u.c./Padome, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 77. punkts).

123 Visbeidzot, runājot konkrētāk par prasītāja argumentu, kas attiecas uz nesakritībām starp 2014. gada 30. decembra vēstuli un "paziņojumu par aizdomām", ko prasītājam 2014. gada 23. decembrī ir nosūtījušas Ukrainas iestādes, ir jākonstatē, ka 2014. gada 30. decembra vēstulē ir precīzi aprakstīti fakti, par kuriem notiek dažādās izmeklēšanas, kas ir sāktas attiecībā uz prasītāju. Ir jānorāda, ka prasītāja konstatētās atšķirības starp abiem dokumentiem ir saistītas galvenokārt ar izklāstīto faktu juridisko vērtējumu, piemēram, piesavināto līdzekļu izmantošanu personīgām vajadzībām, kas neliek apšaubīt valsts līdzekļu piesavināšanās faktu ticamību. Informācija par šiem faktiem, kuru pastāvēšana nav tikusi nopietni apšaubīta, varēja Padomei sniegt pietiekamu pamatu, lai atstātu prasītāja vārdu sarakstā.

124 Tādējādi ir jāsecina, ka prasītāja vārda iekļaušana sarakstā ar 2015. gada marta aktiem, balstoties uz pierādījumiem, kas ir sniegti 2014. gada 30. decembra vēstulē, atbilst iekļaušanas kritērijam, kas ir grozīts ar 2015. gada janvāra aktiem un kas ir interpretēts, ņemot vērā mērķi, kurš ir tā pamatā, proti, nostiprināt un atbalstīt tiesiskumu Ukrainā.

125 Līdz ar to otrais un sestais pamats ir jānoraida.

Par piekto pamatu – tiesību uz īpašumu un tiesību uz reputācijas aizsardzību pārkāpumu

126 Ar piekto pamatu prasītājs, pirmkārt, apgalvo, ka viņa vārds sarakstā ir ticis iekļauts, neievērojot pienācīgas garantijas, kas būtu viņam ļāvis sevi aizstāvēt Padomē, un, otrkārt, norāda, ka šie ierobežojošie pasākumi nav samērīgi. Šajā ziņā viņš uzsver, ka iekļaušanas pamatojumā vairs nav paredzēta Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīga pārvietošana ārpus Ukrainas un ka Padome neesot pierādījusi, ka pilnīga līdzekļu iesaldēšana atšķirībā no daļējas iesaldēšanas šajā gadījumā ir samērīga, jo līdzekļu iesaldēšana apmērā, kas pārsniedz it kā piesavināto līdzekļu summu, neesot attaisnota.

127 Padome, kuru atbalsta Komisija, apstrīd prasītāja argumentus.

128 Vispirms ir jākonstatē, ka prasītāja arguments attiecībā uz viņa tiesībām uz aizstāvību ir ticis atspēkots trešā pamata ietvaros (skat. šā sprieduma 53.–62. punktu).

129 Ir jānoraida arī prasītāja arguments, kas attiecas uz faktu, ka iekļaušanas pamatojumā vairs nav paredzēta Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīga pārvietošana ārpus Ukrainas. Proti, kaut arī valsts līdzekļu nelikumīga pārvietošana ārpus Ukrainas ar 2015. gada marta aktiem grozītajā iekļaušanas pamatojumā vairs nav paredzēta, tomēr atsauce uz valsts līdzekļu piesavināšanos – gadījumā, kad tā ir pamatota, – ir pietiekama, lai pati par sevi attaisnotu attiecībā pret prasītāju veiktos ierobežojošos pasākumus.

130 Runājot par iebildumu attiecībā uz ierobežojošo pasākumu nesamērīgumu, ir jāatgādina, ka samērīguma princips, kas ir vispārīgs Savienības tiesību princips, prasa, lai Savienības iestāžu tiesību akti nepārsniegtu to, kas ir atbilstošs un vajadzīgs, lai sasniegtu attiecīgajā tiesiskajā regulējumā izvirzītos mērķus. Tātad, ja ir iespēja izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, ir jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais un tā radītās neērtības nedrīkst būt nesamērīgas ar sasniedzamajiem mērķiem (skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *Ezz* u.c./Padome, T-256/11, EU:T:2014:93, 205. punkts un tajā minētā judikatūra).

131 Šajā gadījumā ir taisnība, ka prasītāja tiesības uz īpašumu ir ierobežotas, jo viņš tostarp nevar rīkoties ar saviem līdzekļiem, kas atrodas Savienības teritorijā, ja vien netiek saņemtas īpašas atļaujas, un ka nekādi līdzekļi un nekādi saimnieciskie resursi nevar tikt tieši vai netieši nodoti viņa rīcībā.

132 Tomēr vispirms ir jāatgādina – kā tika konstatēts pirmā, otrā, sestā un septītā pamata ietvaros –, ka, pirmkārt, Lēmuma 2014/119 1. panta 1. punktā noteiktais iekļaušanas kritērijs, kas grozīts ar Lēmumu 2015/143, atbilst KĀDP mērķiem un ka, otrkārt, prasītāja vārda iekļaušana sarakstā atbilst iekļaušanas kritērijam (skat. šā sprieduma 79.–103. un 109.–124. punktu).

133 Turpinājumā – runājot par prasītāja argumentu, ka līdzekļu iesaldēšana apmērā, kas pārsniedz it kā piesavināto līdzekļu vērtību, kura izriet no Padomes rīcībā esošās informācijas, neesot attaisnojama, – ir arī jākonstatē, ka, pirmkārt, 2014. gada 30. decembra vēstulē minētie skaitļi sniedz tikai norādes par to aktīvu vērtību, kas esot tikuši piesavināti, un ka, otrkārt, jebkādu mēģinājumu ierobežot iesaldēto līdzekļu summu būtu ārkārtīgi sarežģīti vai pat neiespējami īstenot praksē.

134 Turklāt neērtības, ko rada ierobežojošie pasākumi, nav nesamērīgas salīdzinājumā ar sasniedzamajiem mērķiem, ņemot vērā, pirmkārt, ka šiem pasākumiem pēc to būtības ir pagaidu un atgriezenisks raksturs un tādējādi tie neapdraud tiesību uz īpašumu "būtisko saturu" un, otrkārt, ka no tiem var atkāpties, lai apmierinātu attiecīgo personu pamatvajadzības, segtu tiesāšanās izmaksas vai arī ārkārtas izdevumus (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *Ezz* u.c./Padome, T-256/11, EU:T:2014:93, 209. punkts).

135 Visbeidzot, konkrētāk runājot par argumentiem, kas attiecas uz tiesību uz reputācijas aizsardzību pārkāpumu, ir jāpiebilst, ka Padomes noteiktie ierobežojošie pasākumi attiecībā uz prasītāju neietver nekādu vērtējumu par viņa vainu saistībā ar viņam inkriminētajiem faktiem. Jebkurā gadījumā, ciktāl šo pasākumu noteikšana var izraisīt nopēlumu un neuzticēšanos attiecībā pret prasītāju un tādējādi ietekmēt viņa reputāciju, ir jākonstatē, ka šādas sekas nešķiet nesamērīgas salīdzinājumā ar sasniedzamajiem mērķiem, kā izriet no šā sprieduma 118. punkta.

136 Līdz ar to ir jānoraida piektais pamats un rezultātā ir jānoraida prasība kopumā, ciktāl ar to tiek lūgts atcelt prasītāja vārda atstāšanu sarakstā ar 2015. gada marta aktiem.

Par Lēmuma 2014/119 seku atstāšanu spēkā

137 Pakārtoti, Padome tiesiskās noteiktības apsvērumu dēļ 2014. gada marta aktu daļējas atcelšanas gadījumā lūdz Vispārējai tiesai atzīt, ka Lēmuma 2014/119 sekas paliek spēkā, līdz stājas spēkā Regulas Nr. 208/2014 daļēja atcelšana. 2015. gada marta aktu daļējas atcelšanas gadījumā tā prasa arī atstāt spēkā Lēmuma 2014/119 grozītās redakcijas sekas, līdz stājas spēkā Regulas Nr. 208/2014, kas grozīta ar Īstenošanas regulu 2015/357, daļēja atcelšana.

138 Prasītājs iebilst pret Padomes lūgumu.

139 Ir jāatgādina, ka Vispārējā tiesa, pirmkārt, ir atcēlusi Lēmumu 2014/119 un Regulu Nr. 208/2014 to sākotnējās redakcijās, ciktāl tās attiecas uz prasītāju, un, otrkārt, ir noraidījusi prasību, ciktāl tā ir vērsta pret 2015. gada marta aktiem, ciktāl tie skar prasītāju.

140 Šajā ziņā ir jānorāda – kā tika atgādināts šā sprieduma 108. punktā –, ka Lēmums 2015/364 nav vienkāršs apstiprinošs akts, bet gan autonoms lēmums, ko Padome ir pieņēmusi Lēmuma 2014/119 5. panta trešajā daļā paredzētās regulārās pārskatīšanas noslēgumā. Šajos apstākļos, lai gan 2014. gada marta aktu atcelšana, ciktāl tie attiecas uz prasītāju, ietver arī prasītāja vārda iekļaušanas sarakstā atcelšanu laikposmā pirms 2015. gada marta aktu stāšanās spēkā, tā tomēr nevar likt apšaubīt šīs iekļaušanas sarakstā tiesiskumu laikposmā pēc minētās stāšanās spēkā.

141 Līdz ar to nav jālemj par Padomes lūgumu atstāt spēkā Lēmuma 2014/119 sekas.

Par tiesāšanās izdevumiem

142 Saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 134. panta 2. punktu, ja spriedums ir nelabvēlīgs vairākiem lietas dalībniekiem, Vispārējā tiesa lemj par tiesāšanās izdevumu sadali.

143 Tā kā šajā lietā Padomei spriedums ir nelabvēlīgs attiecībā uz prasības pieteikumā izvirzīto atcelšanas prasījumu, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saistībā ar šo prasījumu saskaņā ar prasītāja prasījumiem. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs attiecībā uz prasījumu grozījumu rakstā izvirzīto atcelšanas prasījumu, viņam ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saistībā ar šo prasījumu saskaņā ar Padomes prasījumiem.

144 Turklāt saskaņā ar Reglamenta 138. panta 1. punktu dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās lietā, savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas. Tādēļ Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (devītā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) atcelt Padomes 2014. gada 5. marta Lēmumu 2014/119/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā, un Padomes 2014. gada 5. marta Regulu (ES) Nr. 208/2014 par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā, to sākotnējās redakcijās, ciktāl *Andriy Klyuyev* vārds ir iekļauts to personu, vienību un struktūru sarakstā, kam tiek piemēroti ierobežojoši pasākumi, līdz brīdim, kad stājas spēkā Padomes 2015. gada 5. marta Lēmums (KĀDP) 2015/364, ar kuru groza Lēmumu 2014/119, un Padomes 2015. gada 5. marta Īstenošanas regula (ES) 2015/357, ar kuru īsteno Regulu Nr. 208/2014;

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) Eiropas Savienības Padome sedz savus, kā arī atlīdzina *A. Klyuyev* tiesāšanās izdevumus attiecībā uz prasības pieteikumā izvirzīto atcelšanas prasījumu;

4) *A. Klyuyev* sedz savus, kā arī atlīdzina Padomes tiesāšanās izdevumus attiecībā uz prasījumu grozījumu rakstā izvirzīto atcelšanas prasījumu;

5) Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Berardis Czúcz Pelikánová

Popescu Buttigieg

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2016. gada 15. septembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture 2

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi 4

Juridiskais pamatojums 5

Par prasījumiem atcelt 2014. gada marta aktus to sākotnējā formulējumā, ciktāl tie attiecas uz prasītāju 5

Par prasījumiem atcelt 2014. gada marta aktus, kas grozīti ar 2015. gada janvāra un marta aktiem, ciktāl tie attiecas uz prasītāju 8

Par trešo pamatu – tiesību uz aizstāvību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu. 8

Par ceturto pamatu – pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu 9

Par pirmo un septīto pamatu – juridiskā pamata neesamību un iebildi par iekļaušanas sarakstā kritērija prettiesiskumu 10

Par otro un sesto pamatu kopā – iekļaušanas sarakstā kritērija neievērošanu un acīmredzamu kļūdu vērtējumā 14

Par piekto pamatu – tiesību uz īpašumu un tiesību uz reputācijas aizsardzību pārkāpumu 16

Par Lēmuma 2014/119 seku atstāšanu spēkā 18

Par tiesāšanās izdevumiem 18